ความสำเร็จและภาพสะท้อนความต้องการของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

Success and Requirements Reflection of Doctor of Philosophy Programme in Thai (Revised Edition B.E. 2017)

วิไลศักดิ์ กิ่งคำ[1] โกวิทย์ พิมพวง[2] เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา[3] บุญเลิศ วิวรรณ์[4]
Wilaisak Kingkham[1] Kowit Pimpuang[2] Methawee Yuttapongtada[2] Boonlert Wiwan[4]

[1-4]หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
[1-4]Doctor of Philosophy Program in Thai Language Department of Thai Language
Faculty of Humanities, Kasetsart University
Corresponding author e-mail: fhumwsk@ku.ac.th

(Received : 2021-01-29, Revised : 2021-03-14, Accepted : 2021-04-18)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “ความสำเร็จและภาพสะท้อนความต้องการของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)” ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย-เกษตรศาสตร์ ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตปัจจุบัน อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ผู้ใช้บัณฑิต และนิสิตเก่า รวมทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่คณะผู้วิจัยได้มาโดยวิธีเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และประมวลผลเพื่อหาค่าสถิติร้อยละ **(%)** และค่าเฉลี่ย **($\overline{X}$)** ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มีความสำเร็จด้านการบริหารหลักสูตร จากความพึงพอใจของนิสิตปัจจุบัน อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ จำนวน 5 ประการ คือ 1. ความพึงพอใจต่อรายวิชาบังคับและรายวิชาเฉพาะด้านเลือก มีค่าเฉลี่ย 4.43 ความพึงพอใจระดับดี 2. ความพึงพอใจต่อกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 4.49 ความพึงพอใจระดับดี 3. การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.53 ความพึงพอใจระดับดีมาก 4. ความพึงพอใจเกี่ยวกับปัจจัยเกื้อหนุนทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.20 ความพึงพอใจระดับดี 5. ความพึงพอใจต่อลักษณะของนิสิตที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ย 4.41 ความพึงพอใจระดับดี ส่วนภาพสะท้อนความเห็นและความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต นิสิตปัจจุบัน นิสิตเก่า และอาจารย์ พบว่ามี 3 ประการ คือ 1. บัณฑิตจากหลักสูตร มีทักษะด้านความรู้ มีทักษะด้านปัญญา และมีคุณธรรมจริยธรรม ในระดับสูง 2. ควรมีการเปิดรายวิชาใหม่ที่ทันสมัย เช่น การศึกษาทฤษฎีวรรณกรรมวิเคราะห์, การศึกษาภาษาไทยสมัยใหม่, การบูรณาการภาษาและภูมิปัญญาไทยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น, การศึกษาวิเคราะห์โบราณิกศัพท์จากเอกสารสมัยสุโขทัย อยุธยา และรัตนโกสินทร์, การสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ 3. ควรมีการปรับเปลี่ยนคะแนนภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้สมัครสามารถเข้ามาศึกษาได้อย่างมีเงื่อนไข

คำสำคัญ : ความสำเร็จ, ภาพสะท้อนความต้องการ, หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย.

ABSTRACT

This research article, entitled "Success and Requirements Reflection of Doctor of Philosophy Programme in Thai (Revised Edition B.E. 2017)" of the department of Thai language, faculty of humanities, Kasetsart University, studied the satisfaction of the current students, lecturers, officers, employers, and graduate students in the total number of 30 persons by using questionnaires, and interview; after that, the evaluation was made to find the percentage (%), and average ($\bar{x}$). As a result of this research, it is presented that the success of Doctor of Philosophy programme in Thai (Revised Edition B.E. 2017) was in the aspects of programme administration according to the satisfaction of the current students, lecturers, and officers, which includes 5 points named 1) the satisfaction towards the required courses and the elective courses, having 4.43 of average as well as being at a 'good' level of satisfaction, 2) the satisfaction towards the programme management process, having 4.49 of average as well as being at a 'good' level of satisfaction, 3) the assessment of learning outcomes according to Thai Qualification Framework for Higher Education, having 4.53 of average as well as being at an 'excellent' level of satisfaction, 4) the satisfaction towards the education's supporting factors, having 4.20 of average as well as being at a 'good' level of satisfaction, and 5) the satisfaction of desirable students' characteristics, having 4.41 of average as well as being at a 'good' level of satisfaction. To state about the opinions and the requirements reflection of the employers, current students, graduate students, and lecturers, it is found that there are 3 points, including 1) the graduates from this programme contained a high level of the skills in terms of knowledge, intelligence, and morality, 2) the new modern courses should be opened such as the theories of analytical literature studies, modern Thai language studies, the integration of Thai language and Thai wisdom for local development, the study of ancient vocabulary analysis from documents in Sukhothai, Ayutthaya, and Rattanakosin periods, as well as teaching Thai language to Foreigners, and 3) English language scores should be adjusted in order to allow the applicants to enter and study conditionally.

Keywords: Success, Requirements Reflection, Doctor of Philosophy Program in Thai

บทนำ

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ดำเนินการจัดการศึกษาวิชาภาษาไทย หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) โดยหลักสูตรนี้ ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และจัดการศึกษาแก่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาภาษาไทย ตั้งแต่ภาคต้นปีการศึกษา 2560 เป็นต้นมา โดยนับเป็นระยะเวลา 4 ปี ซึ่งมีกำหนดครบ 5 ปี ในปี พ.ศ. 2564 และต้องมีการปรับปรุงหลักสูตร พร้อมทั้งใช้หลักสูตรที่ปรับปรุงในปี พ.ศ. 2565

ในการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษานั้น ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ ได้ยึดหลักการศึกษาที่สอดคล้องกับความรู้ระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต โดยเพิ่มพูนองค์ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ขั้นสูงภาษาสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทย, ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางภาษาไทย, การวิเคราะห์ขั้นสูงภาษาไทยเชิงภาษาศาสตร์ เพื่อให้ผู้ศึกษามีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ มีพัฒนาการทั้งด้านสติปัญญาความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรม ที่สามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีองค์ความรู้ด้านภาษาไทย ภาษาศาสตร์ภาษาไทย วรรณกรรมไทย ภาษาไทยต่างสมัย ในระดับที่ลึกและเชี่ยวชาญ เพื่อนำองค์ความรู้ไปรับใช้สังคม

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2560 : 12) ได้กล่าวถึงโครงสร้างหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)ไว้ว่า เป็นหลักสูตรแบบ 2.1 ประกอบด้วยหมวดวิชาเอก จำนวน 12 หน่วยกิต โดยแยกเป็นวิชาสัมมนา จำนวน 4 หน่วยกิต วิชาเอกบังคับ จำนวน 6 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก จำนวนไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต และหมวดวิทยานิพนธ์ จำนวน 36 หน่วยกิต รวมหน่วยกิตทั้งหลักสูตร คือ 48 หน่วยกิต โดยเนื้อหาสาระของรายวิชาเน้นศึกษาวิชาสัมมนา วิชาการวิเคราะห์ขั้นสูงภาษาไทยเชิงภาษาศาสตร์ วิชาการวิเคราะห์ขั้นสูงภาษาสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทย วิชาระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางภาษาไทย พร้อมทั้งการทำวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 2 (มคอ. 2) หมวดที่ 8 ของทุกหลักสูตร ได้กล่าวถึงการประเมินและการปรับปรุงการดำเนินงานของหลักสูตร ซึ่งทุกหลักสูตรต้องมีการปรับปรุงเมื่อครบรอบ 5 ปี โดยมีการวิจัยสถาบันและการรับฟังข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการผู้วิพากษ์ร่างหลักสูตร คณะกรรมการผู้ตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร เพื่อเก็บรวมรวมข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป โดยมีงานวิจัยที่เป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัยหลักสูตรดังนี้

ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์ และ เบญจมาศ แก้วนุช (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรศิลป-ศาสตรบัณฑิตและวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะศิลปะศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ติดตามผลการใช้หลักสูตรศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542-2546 จากบัณฑิต 5 รุ่น จำนวน 305 คน และ (2) สร้างกรอบแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ จากผลการสำรวจความเห็นต่อรายวิชาจากนิสิตปีที่ 4 จำนวน 120 คน ความเห็นจากการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และอาจารย์ผู้สอน 27 คน

บุญเลิศ วิวรรณ์ และคณะ (2559) ได้วิจัยเรื่อง “ความสำเร็จและภาพสะท้อนความต้องการของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556)” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลหลักสูตร ความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตร ตลอดจนศึกษาความพึงพอใจความคิดเห็นของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ และความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต โดยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บัณฑิตจาก

หลักสูตรศิลปศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาจารย์และเจ้าหน้าที่พร้อมผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

อรทัย วารีสะอาด และคณะ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลหลักสูตร ความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตร ตลอดจนศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต โดยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บัณฑิตจากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 70 คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 70 หน่วยงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) เป็นหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ของภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับการอนุมัติจาก สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในคราวการประชุมครั้งที่ 6/2560 เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 และได้เปิดการเรียนการสอนทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ โดยเริ่มจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ภาคต้น ปีการศึกษา 2560 ถึงปัจจุบัน ปีการศึกษา 2563 และยังไม่มีนิสิตสำเร็จการศึกษา ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วคงได้ปฏิบัติงานองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน แต่ขณะดำเนินการใช้หลักสูตรมีการติดตามประเมินผลความเหมาะสมและข้อบกพร่องของหลักสูตรอยู่บ้าง แต่มิใช่การวิจัยหลักสูตร หรือการวิจัยสถาบันเพื่อนำผลมาประกอบการพัฒนาหลักสูตร แต่ภาควิชาภาษาไทยก็มีนโยบายที่จะพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ซึ่งกำหนดให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะ 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะในการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้มีความพร้อมด้านวิชาการและวิชาชีพ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 26-27) กล่าวถึงการแปลงหลักสูตรสู่การสอนว่า คณะกรรมการการบริหารหลักสูตรจะต้องประสานงานกับผู้บริหารและผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของขั้นตอนการแปลงหลักสูตรมุ่งการสอน ดังนั้น คณะผู้วิจัยในฐานะคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ซึ่งมีหน้าที่ดูแลงานด้านการบริหารหลักสูตร และงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร จึงมีความประสงค์ที่จะทำวิจัยเรื่อง **“ความสำเร็จและภาพสะท้อนความต้องการของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)”** เพื่อประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) และนำผลมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสำเร็จของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)
2. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนความต้องการของนิสิต บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และคณาจารย์ที่เกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

ระเบียบวิธีวิจัย

บทความวิจัยเรื่อง “ความสำเร็จและภาพสะท้อนความต้องการของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)” ผู้วิจัยมีระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. การสร้างเครื่องมือวิจัย

การเครื่องมือวิจัยสำหรับดำเนินการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม โดยเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะปลายเปิด (Open Ended Question) และปลายปิด (Close Ended Question) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา ส่วนที่ 2 แบบสอบถามอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ในภาควิชาภาษาไทย ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นผู้บริหารของสถานประกอบการทั้งที่เป็นหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน พร้อมทั้งนิสิตเก่าที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) โดยเครื่องมือคือแบบสอบถามมีขั้นตอนในการสร้างจากการประชุมคณะผู้วิจัยเพื่อตกลงร่วมกันในการสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ร่างแบบสอบถาม พิจารณาแก้ไข ปรับปรุงแล้วขอความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจแก้ และที่ประชุมคณะผู้วิจัยเห็นชอบตามที่แก้ไข

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ปีการศึกษา 2560 - 2563 นิสิตเก่า ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งเป็นแบบเจาะจง แบ่งเป็นอาจารย์เจ้าหน้าที่ จำนวน 10 คน นิสิตปัจจุบัน จำนวน 10 คน และสถานประกอบการเพร้อมทั้งนิสิตเก่า จำนวน 10 คน เพื่อนำมาคัดแยกและประมวลผล โดยมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 - ธันวาคม พ.ศ. 2563

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์เชิงสถิติ และวิเคราะห์เชิงพรรณนา และประมวลสรุปในเชิงสถิติ ซึ่งใช้ค่าความถี่ คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และจากนั้นจึงประเมินระดับคะแนนตามช่วงคะแนน ที่กำหนดซึ่งมีการจำแนกไว้ โดยใช้แนวคิดในการวิเคราะห์ของ เจษฎา จันทร์เปล่ง (2562) บุญเลิศ วิวรรณ์ และคณะ (2559) ภาวิณีนี ศรีสุขวัฒนานันท์ และเบญจมาศ แก้วนุช (2549) และรวิกานต์ คุรุเวทย์วิทยะ (2559)

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้ทราบความสำเร็จของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

2. ได้ทราบภาพสะท้อนความต้องการของนิสิต บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และคณาจารย์ที่เกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

3. ได้ข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุง “หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย” (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565)

ผลการวิจัย

บทความวิจัยเรื่อง **“ความสำเร็จและภาพสะท้อนความต้องการของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)”** นี้ เป็นการนำเสนอผลการวิจัยจากการประเมินตามแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยข้อมูล 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ความพึงพอใจจากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) และส่วนที่ 2 ความพึงพอใจจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ของภาควิชาภาษาไทย และส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตหรือสถานประกอบการและนิสิตเก่าที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยจะนำเสนอผลการวิจัยใน 2 ประเด็น คือ

1. ความสำเร็จของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)
2. ความต้องการของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

1. ความสำเร็จของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

บทความวิจัยเรื่อง “ความสำเร็จและภาพสะท้อนความต้องการของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย” (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ผู้วิจัยจะได้นำเสนอความสำเร็จของหลักสูตรปรัชญาดุษฎี-บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ซึ่งเปิดการเรียนการสอนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถาม

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนิสิตนั้น มีผู้ตอบแบบประเมินที่เป็นเพศหญิง คิดเป็น 100 % โดยไม่มีผู้ตอบแบบประเมินที่เป็นเพศชาย โดยผู้ตอบแบบประเมิน มีอายุตั้งแต่ 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.66 % มีอายุตั้งแต่ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 % มีอายุตั้งแต่ 41-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.66 % มีอายุตั้งแต่ 46-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 นิสิตที่ตอบแบบประเมิน เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 คิดเป็นร้อยละ 83.33 % เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 คิดเป็นร้อยละ 16.66 % นิสิตที่ตอบแบบประเมิน กำลังปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 83.33 % กำลังปฏิบัติงานในหน่วยงานภาคเอกชน คิดเป็นร้อยละ 16.66 %

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) สถานภาพที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 40.00 % อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 50.00 % และเจ้าหน้าที่ ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.00 %

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งมีสถานภาพเป็นผู้บริหารของสถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 50.00 % และบัณฑิตที่นิสิตเก่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 50.00 % โดยอายุของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งที่เป็นผู้บริหารจากสถานประกอบการและบัณฑิตที่เป็นนิสิตเก่า มีอายุ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 75.00 % อายุ 41-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 %

1.2 ความพึงพอใจของนิสิตต่อรายวิชาในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

ความพึงพอใจของนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ที่มีต่อรายวิชาในหลักสูตรฯ มีผลการวิจัยดังนี้

1.2.1 ความพึงพอใจของนิสิต

ความพึงพอใจของนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มีระดับความพึงพอใจในภาพรวมต่อรายวิชาในหลักสูตร คิดเป็นค่าเฉลี่ย **4.35** ความพึงพอใจระดับดี โดยแยกเป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1.2.1.1 ความพึงพอใจต่อรายวิชาเฉพาะด้านบังคับ ผู้วิจัยพบว่ามีค่าเฉลี่ย **4.54** ความพึงพอใจระดับดีมาก รายวิชาที่พึงพอใจมากที่สุด คือ รายวิชาการวิเคราะห์ขั้นสูงภาษาไทยเชิงภาษาศาสตร์ รายวิชาที่พึงพอใจน้อยที่สุด มีจำนวน 3 วิชา คือ รายวิชาสัมมนา, รายวิชาการวิเคราะห์ขั้นสูงภาษาสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทย และรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางภาษาไทย

1.2.1.2 ความพึงพอใจต่อรายวิชาเฉพาะด้านเลือก ผู้วิจัยพบว่ามีค่าเฉลี่ย **4.17** ความพึงพอใจระดับดี รายวิชาที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ วิชาการวิเคราะห์ภาษาไทยต่างสมัย รายวิชาที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ รายวิชาการวิเคราะห์ภาษาไทยในแบบเรียนภาษาไทย และเอกสารราชการพร้อมทั้งเอกสารทางประวัติศาสตร์

1.2.2 ความพึงพอใจของอาจารย์และเจ้าหน้าที

ความพึงพอใจของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในหลักสูตรปรัชญาดุษฎี-บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มีระดับความพึงพอใจในภาพรวมต่อรายวิชาในหลักสูตรฯ คิดเป็นค่าเฉลี่ย **4.52** ความพึงพอใจระดับดีมาก โดยแยกเป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1.2.2.1 ความพึงพอใจเกี่ยวกับรายวิชาเฉพาะด้านบังคับในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) พบว่ามีค่าเฉลี่ย **4.68** ระดับความพึงพอใจระดับดีมาก โดยรายวิชาที่พึงพอใจมากที่สุดคือ รายวิชาสัมมนา และรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางภาษาไทย รายวิชาที่พึงพอใจน้อยที่สุดคือ การวิเคราะห์ขั้นสูงภาษาไทยเชิงภาษาศาสตร์, วิชา การวิเคราะห์ขั้นสูงภาษาสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทย

1.2.2.2 ความพึงพอใจเกี่ยวกับรายวิชาเฉพาะด้านเลือกในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ค่าเฉลี่ย **4.36** ระดับความพึงพอใจระดับดี รายวิชาที่พึงพอใจมากที่สุด คือ รายวิชาการวิเคราะห์ภาษาไทยในวรรณกรรมปัจจุบัน และวิชาการวิเคราะห์ภาษาไทยต่างสมัย รายวิชาที่พึงพอใจน้อยที่สุด คือ วิชาการวิเคราะห์ภาษาไทยในแบบเรียนภาษาไทย เอกสารราชการและเอกสารทางประวัติศาสตร์

1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

การประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) จากการสอบถามความพึงพอใจของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ภาควิชาภาษาไทย มีผลการวิจัยที่แยกตามประเภทผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1.3.1 ความพึงพอใจของนิสิต

ผู้วิจัยพบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรและการบริหารจัดการหลักสูตร ค่าเฉลี่ย **4.61** ความพึงพอใจระดับดีมาก ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ความเหมาะสมของวิธีการวัดผลและประเมินผล, ความเหมาะสมของอาจารย์ผู้สอน และความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ประเด็นความพึงพอใจที่น้อยที่สุด คือ ความเหมาะสมของการกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร ทั้งการสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์ พร้อมทั้งโครงการวิจัย, ความเหมาะสมของการกำหนดมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านคุณธรรม, ความเหมาะสมของการกำหนดมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ, ความเหมาะสมของการกำหนดมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.3.2 ความพึงพอใจของอาจารย์และเจ้าหน้าที่

ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ผู้วิจัยได้สอบถามความพึงพอใจของคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย เกี่ยวกับหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ผู้วิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ย **4.37** ระดับความพึงพอใจระดับดี ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ความเหมาะสมของการเผยแพร่ผลการวิจัยและการขอสำเร็จการศึกษา ประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ความเหมาะสมของคะแนนภาษาอังกฤษที่แนบมาพร้อมกับการสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตร

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา จากการสอบถามนิสิต อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ ผู้วิจัยพบว่ามีความคิดเห็นแยกแต่ละกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1.4.1 ความคิดเห็นของนิสิต

ความพึงพอใจของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มีระดับคะแนนเฉลี่ยต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา **4.56** ความพึงพอใจระดับดีมาก กรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีผลการประเมินความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านทักษะทางปัญญา ส่วนกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ที่มีผลการประเมินความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.4.2 ความคิดเห็นของอาจารย์และเจ้าหน้าที่

ผู้วิจัยได้สอบถามความพึงพอใจของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ ที่มีต่อนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มีระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มีค่าเฉลี่ย **4.51** ความพึงพอใจระดับดีมาก มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านทักษะทางปัญญา มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเกื้อหนุนทางการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

การประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับปัจจัยเกื้อหนุนทางการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จากการสอบถามความพึงพอใจของนิสิต อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที ผู้วิจัยพบว่ามีความพึงพอใจในแต่ละกลุ่มต่อไปนี้

1.5.1 ความพึงพอใจของนิสิต

ความพึงพอใจของนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ที่มีต่อปัจจัยเกื้อหนุนทางการศึกษา ผู้วิจัยพบว่ามีความพึงพอใจต่อปัจจัยเกื้อหนุนทางการศึกษา ค่าเฉลี่ย **4.25** ความพึงพอใจระดับดี ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ธุรการของภาควิชาภาษาไทย ให้การช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการเรียนการสอนของนิสิต และความพึงพอใจต่อการบริการของเจ้าหน้าที่ธุรการของภาควิชาภาษาไทย ประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ หนังสือภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ เพียงพอต่อความต้องการในการค้นคว้าข้อมูล

1.5.2 ความพึงพอใจของอาจารย์และเจ้าหน้าที่

ผู้วิจัยได้สอบถามความพึงพอใจของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่มีต่อปัจจัยเกื้อหนุนทางการศึกษา พบว่ามีค่าเฉลี่ย **4.15** ความพึงพอใจระดับดี ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ธุรการของภาควิชาภาษาไทย ให้การช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการเรียนการสอนของนิสิต ประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ หนังสือภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ เพียงพอต่อความต้องการในการค้นคว้าข้อมูล

2. ภาพสะท้อนความต้องการของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

บทความวิจัยเรื่อง “ความสำเร็จและภาพสะท้อนความต้องการของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)” ผู้วิจัยจะได้นำเสนอความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตหรือสถานสถานประกอบการ และความต้องการของนิสิตเก่าที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) เป็นฐานข้อมูลเนื่องจากนิสิตในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) นิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา โดยมีผลการวิจัยด้านภาพสะท้อนความต้องการ มีผลการวิจัย 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

2.1 สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์ตามแบบประเมิน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผ่านแบบประเมินความพึงพอใจและภาพสะท้อนความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นผู้บริหารของสถานประกอบการทั้งที่เป็นหน่วยงานภาคราชการและภาคเอกชน พร้อมทั้ง

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยได้สรุปผลการวิจัยด้านสถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์ตามแบบประเมิน คือ ผู้บริหารของสถานประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 50.00 % บัณฑิตที่นิสิตเก่าหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 50.00 % อายุของผู้ให้สัมภาษณ์ตามแบบประเมินทั้งที่เป็นผู้บริหารจากสถานประกอบการและบัณฑิตที่เป็นนิสิตเก่า มีอายุ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 75.00 % อายุ 41-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 %

2.2 ภาพสะท้อนความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและนิสิตเก่า

ภาพสะท้อนความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นผู้บริหารของสถานประกอบการทั้งที่เป็นหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนและภาพสะท้อนความต้องการของนิสิตเก่านั้น เนื่องจากหลักสูตรนี้ นิสิตกำลังอยู่ในช่วงของการทำวิทยานิพนธ์ ยังไม่สำเร็จการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้จัดเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผ่านแบบประเมินความพึงพอใจและความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นผู้บริหารของสถานประกอบการและบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยแยกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

2.2.1 ภาพสะท้อนความต้องการและความความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหรือสถานประกอบการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ความพึงพอใจของผู้ประกอบการหรือผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย โดยพิจารณาจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยพบว่ามีระดับความพึงพอใจต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ย **4.55** ความพึงพอใจระดับดีมาก โดยเรียงตามลำดับ คือ ลำดับที่ 1 ด้านความรู้ ค่าเฉลี่ย 4.80 ความพึงพอใจระดับดีมาก ลำดับที่ 2 ด้านทักษะทางปัญญา ค่าเฉลี่ย 4.60 ความพึงพอใจระดับดีมาก ลำดับที่ 3 ด้านคุณธรรม จริยธรรม คะแนนเฉลี่ย 4.54 ความพึงพอใจระดับดี ลำดับที่ 4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 4.50 ความพึงพอใจระดับดี และลำดับที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คะแนนเฉลี่ย 4.31 ความพึงพอใจระดับดี ภาพสะท้อนความต้องการในด้านนี้ ผู้ใช้บัณฑิตหรือสถานประกอบการต้องการให้เน้นทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการสื่อสารด้านภาษาต่างประเทศ ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยให้เพิ่มมากขึ้นเทียบเท่ากับทักษะด้านความรู้ และทักษะทางปัญญา

2.2.2 ภาพสะท้อนความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตหรือสถานประกอบการและบัณฑิตที่เป็นนิสิตเก่าสำหรับรายวิชาในหลักสูตร

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามเชิงสัมภาษณ์จากแบบประเมิน เพื่อต้องการทราบความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นผู้บริหารของสถานประกอบการทั้งที่เป็นหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนและความต้องการของนิสิตเก่าที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตและนิสิตเก่าต้องการให้มีการเพิ่มเติมรายวิชาในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) อันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างบัณฑิตให้มีองค์ความรู้รอบด้าน ในศตวรรษที่ 21 จากการศึกษาในหลักสูตร ดังนี้

1. ควรมีรายวิชาทฤษฎีการวิเคราะห์วรรณกรรมไทย วรรณกรรมบาลี วรรณกรรมสันสกฤต
2. ควรมีรายวิชาการวิเคราะห์ภาษาไทยสมัยใหม่จากสื่อสังคมออนไลน์
3. ควรมีรายวิชาการบูรณาการศาสตร์ด้านภาษาไทยกับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ควรมีรายวิชาการวิเคราะห์โบราณิกศัพท์จากเอกสารวรรณกรรรมภาษาไทย
5. ควรมีรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสอนนิสิตชาวต่างประเทศ

สรุปผลและอภิปรายผล

บทความวิจัยเรื่อง “ความสำเร็จและภาพสะท้อนความต้องการของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)” ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย-เกษตรศาสตร์ ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตปัจจุบัน อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ผู้ใช้บัณฑิต และนิสิตเก่า รวมทั้งสิ้น 30 คน โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และประมวลผลเพื่อหาค่าสถิติร้อยละ **(%)** และค่าเฉลี่ย **($\overline{X}$)**

ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มีความสำเร็จด้านการบริหารหลักสูตร จากความพึงพอใจของนิสิตปัจจุบัน อาจารย์และเจ้าหน้าที่ จำนวน 5 ประการ คือ 1. ความพึงพอใจต่อรายวิชาบังคับและวิชาเฉพาะด้านเลือก มีค่าเฉลี่ย 4.43 ความพึงพอใจระดับดี รายวิชาบังคับที่พึงพอใจมากที่สุด คือ รายวิชาการวิเคราะห์ขั้นสูงภาษาไทยเชิงภาษาศาสตร์ รายวิชาที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ วิชาการวิเคราะห์ภาษาไทยต่างสมัย 2. ความพึงพอใจกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 4.49 ความพึงพอใจระดับดี ประเด็นความพึงพอใจมากที่สุด คือ ความเหมาะสมของวิธีการวัดผลและประเมินผล, ความเหมาะสมของอาจารย์ผู้สอนและความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา 3. การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ตามที่วรรณดา สุจริต (2553 : 10) ได้สรุปสาระสำคัญและกระบวนการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ซึ่งผู้วิจัยพบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.53 ความพึงพอใจระดับดีมาก กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ที่มีผลการประเมินความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านทักษะทางปัญญา 4. ความพึงพอใจเกี่ยวกับปัจจัยเกื้อหนุนทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.20 ความพึงพอใจระดับดี ประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ธุรการของภาควิชาภาษาไทย ให้การช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในการเรียนการสอนของนิสิต และความพึงพอใจต่อการบริการของเจ้าหน้าที่ธุรการของภาควิชาภาษาไทย 5. ความพึงพอใจลักษณะของนิสิตที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ย 4.41 ความพึงพอใจระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเจษฎา จันทร์เปล่ง (2562) ซึ่งเป็นความพึงพอใจด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ส่วนภาพสะท้อนความเห็นและความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต นิสิตปัจจุบัน นิสิตเก่า และอาจารย์พบว่ามี 3 ประการ คือ 1. บัณฑิตจากหลักสูตร มีทักษะด้านความรู้ มีทักษะด้านปัญญา และมีคุณธรรมจริยธรรม ในระดับสูง 2. ควรมีการเปิดรายวิชาใหม่ที่ทันสมัย เช่น การศึกษาทฤษฎีวรรณกรรมวิเคราะห์ การศึกษาภาษาไทยสมัยใหม่, การบูรณาการภาษาและภูมิปัญญาไทยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น, การศึกษาวิเคราะห์โบราณิกศัพท์จากเอกสารสมัยสุโขทัย อยุธยา และรัตนโกสินทร์, การสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ 3. ควรมีการปรับเปลี่ยนคะแนนภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้สมัครสามารถเข้ามาศึกษาได้อย่างมีเงื่อนไข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากบทความวิจัยเรื่อง “ความสำเร็จและภาพสะท้อนความต้องการของหลักสูตรปรัชญา-ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)” เชิงนโยบายคือ จะได้นำผลการวิจัยไปประกอบการร่างหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปคือ

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบความเสร็จของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตระหว่างหลักสูตรเดี่ยวและหลักสูตรต่อเนื่องปริญญาโท-ปริญญาเอก”
2. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบและควาสำเร็จของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 แบบมี Coursework และแบบไม่มี Coursework ”

เอกสารอ้างอิง

เจษฎา จันทร์เปล่ง. 2562. *การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.* วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญเลิศ วิวรรณ์ และคณะ. 2559. *ความสำเร็จและภาพสะท้อนความต้องการของหลักสูตรศิลปะศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556).* กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาวิณีนี ศรีสุขวัฒนานันท์ และเบญจมาศ แก้วนุช. 2549. *การพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตและวิทยาศาสตรบัณฑิต คณะศิลปะศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.* กรุงเทพฯ: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รวิกานต์ คุรุเวทย์วิทยะ. 2559. *การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) มหาวิทยาลัยรังสิต.* วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

วรรณดา สุจริต. 2553. *สรุปสาระสำคัญและกระบวนการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF)* เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ การเขียนมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.3 และ มคอ.5) ของรายวิชาบูรณาการ วันที่ 11-13 มีนาคม 2553 ณ อาคารสารนิเทศ 50 ปี และโรงแรมแอมบาสซาเดอร์ ซิตี้ จอมเทียน จังหวัดชลบุรี.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543. *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา.* กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.

อรทัย วารีสอาด และคณะ. 2560. *การประเมินผลหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.